

DET VAR IKKE ET BESKYTTET OVERDREV

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Klagenævnet tilsidesætter Aalborg Kommunes registrering af græsningsareal, som beskyttet overdrev.

Detaljerede oplysninger om en relativ intensiv drift, sammenholdt med en lidt kedelig vegetation, kan føre til at klagenævnet ophæver kommunens afgørelse om beskyttet natur.

Klagenævnet lægger sædvanligvis afgørende vægt på vegetationskriteriet ved vurderingen af klager over afgørelser om beskyttet natur. Det afgørende for nævnet er, om der har udviklet sig *"en karakteristisk overdrevsvegetation"*, mens øvrige generelle kriterier som kontinuitet og drift vægtes mere underordnede, se artiklen [22 år og overdrev](#).

I sagen NMK-510-00917 indfortolkes de generelle kriterier dog tilsyneladende i vegetationskriteriet og nævnet ophæver kommunens registrering med henvisning til *" navnlig oplysningerne om driftshistorikken sammenholdt med vegetationen som konstateret ved besigtigelsen i 2013, at arealet ikke opfylder betingelserne for at være beskyttet som overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, nr. 4. "*

SAGEN OG BEGRUNDELSEN

Sagen omhandler et græsningsareal til heste vest for Valsted. Kommunen har som et led i en generel kortlægning af beskyttet natur i kommunen besigtiget arealet og registreret arealet som beskyttet overdrev i 2013. Lodsejer har på baggrund af kommunens meddelelse om registrering i 2015 anmodet om en afklaring af arealets status.

Arealet blev genbesigtiget af lodsejer og kommune i 2015.

Lodsejer har ved partshøringen forklaret, at arealet normalt gødes, punktsprøjtes og afgræsses af 7 – 9 heste, men at arealet forud for besigtigelsen i 2013 har været ekstensivt anvendt pga.

nødvendige ombygninger af hestestaldene.

I klagen til miljø og fødevareklagenævnet uddyber klager sin indsigelse med, at arealet har været intensivt drevet og afgræsset med op til 18 heste, samt at dele af arealet er vådt, og at overdrevsvegetationen alene forekommer på en mindre del af arealet.

Lodsejer oplyser, at praksis med punktsprøjtning og gødskning ophørte i 2011, i forbindelse med en ordning om skånsom drift.

Kommunen vælger dog, med udgangspunkt i luftfototolkning, der ikke kan påvise omlægninger siden 1992, samt den i 2013 registrerede vegetation at fastholde registreringen på størstedelen af arealet.

Ved besigtigelsen i 2013 er der, ifølge afgørelsen, bl.a. fundet håret høgeurt, blåhat, almindelig hvene, gul snerre, hare-kløver, liden klokke, almindelig røllike og dusksyre. De nævnte arter indeholder bl.a. fire positivarter (stjernearter – moderat følsomme over for forringet naturtilstand). Disse arter indikerer ifølge kommunen, at der er tale om et overdrevsareal, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen anfører, at det ved besigtigelsen i 2015 kunne konstateres, at arealet var stærkt overgræsset, og at det var svært at genfinde arterne fra 2013, men at almindelig røllike, dusksyre og hare-kløver og gul snerre blev fundet.

Miljø- og fødevareklagenævnet referer i afgørelsen til lovbemærkningerne til lovforslaget om ændring af naturbeskyttelsesloven i 2004, herunder:

"Den grundlæggende forudsætning for, at et areal kan betegnes som et overdrev, er tørre jordbundsforhold og vegetationens sammensætning. De definitioner, der fremgår af 1992-lovens bemærkninger om biologiske, egnskarakteristiske og landskabelige forhold, skal fortsat lægges til grund ved afgrænsningen af beskyttede overdrev."

Samt,

.... og at det afgørende er, om der efter længere tid har udviklet sig en karakteristisk overdrevsvegetation....

Til top

Klagenævnet skriver om vegetationen:

Af de otte arter er fire positivarter (stjernearter) for naturtypen overdrev. Der er ikke fundet "indikator-arter" eller "særligt værdifulde positiv-arter" (tostjerne-arter) for naturtypen overdrev. Indikator-arter forekommer hyppigst på veludviklede overdrev. Forekomsten af indikator-arter eller tostjerne-arter, er afgørende for at fastslå, at et areal har en høj biologisk værdi og en høj, eller god naturtilstand.

Miljø- og Fødevareklagenævnet fortolker den konstaterede vegetation som et produkt af flere

faktorer, bl.a. driftshistorikken, jordbundsforhold og afstanden til omkringliggende natur. Det er nævnets vurdering, at det omhandlede areal aktuelt ikke kan siges at have en veludviklet overdrevsvegetation. Arealet har efter det oplyste henligget uden omlægninger i ca. 19 år forud for aftalen om skånsom drift og ca. 21 år forud for besigtigelsen i 2013. Der er ikke oplysninger om naturarealer i tæt tilknytning til arealet – hvilket eventuelt ville kunne bidrage til hurtigere spredning af overdrevsarter til arealet. Arealet har været anvendt til græsning for flere heste, og har efter det oplyste (frem til omkring 2011) været regelmæssigt gødsket af hensyn til hestenes græsning. I 2015, hvor der efter det oplyste gik 6-9 heste på arealet, fremtrådte arealet som overgræsset, og det var svært at genfinde de overdrevsarter, der blev fundet i 2013.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder på baggrund af ovenstående, navnlig oplysningerne om driftshistorikken sammenholdt med vegetationen som konstateret ved besigtigelsen i 2013, at arealet ikke opfylder betingelserne for at være beskyttet som overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, nr. 4.

BEMÆRKNINGER TIL AFGØRELSEN

Det er meget positivt, at nævnet ser mere bredt på kriterierne for beskyttede overdrev. Det er langt fra vores opfattelse at dette altid sker, se artiklen "[Er de upræcise vegetationskriterier blevet eneføgende for § 3 beskyttelsen?](#)"

Vi forstår afgørelsen således, at klagenævnet på baggrund af den meget beskedne forekomst af arter, der indikerer naturkvalitet, er gået nærmere ind i de øvrige kriterier og vurderer, om disse understøtter registreringen eller omvendt. Vegetationens beskedne kvalitet vurderes at være et resultat af intensiv drift og isoleret beliggenhed, og dette fører til, at klagenævnet ophæver registreringen.

Det er nærliggende at anvende naturtilstandsvurderingssystemets definitioner og artslistor til fortolkning af vegetationen, og der er heller ingen tvivl om, at arealer med en høj forekomst indikatorarter og to-stjerne arter (og fravær af problemarter) med stor sandsynlighed er beskyttet.

Det er dog væsentligt at bemærke, at naturtilstandsvurderingssystemet ikke er udviklet med henblik på at afgrænse naturtyper, men med henblik på at fremstille et enkelt og ensrettet system, der kan anvendes til at vurdere naturarealers biologiske tilstand, forvaltningsbehov m.m. læs mere [her](#).

Overdrevene er en ret bred defineret naturtype, der omfatter lysåbne, tørre ofte ekstensivt drevne arealer på f.eks. lerede kalkjorde, eller på sandet og sur jordbund. Det vil sige at vegetationen kan være meget forskellig fra areal til areal. Vegetationen er således meget åbent beskrevet både i registreringsvejledningen og i vejledning til administration, og der gives ingen udtømmende lister over typiske eller karakteristiske arter. Der gives heller ingen definition af "karakteristiske arter" eller "typisk arter".

Netop fordi den veludviklede overdrevsvegetation ikke er velbeskrevet, kan dette kriterium ikke stå alene ved vurdering af, hvornår et areal er overdrev. Ved indførelsen af beskyttelsen af

biologiske overdrev **fastsatte lovgiver**, at de tre kriterier 1) omlægning, 2) jordbund og 3) vegetation alle skulle indgå på lige fod i vurderingen af, hvornår der er tale om et areal, som omfattes af beskyttelsen. På den baggrund er det problematisk, når nævnet lægger afgørende vægt vegetationskriteriet og alene bruger de øvrige kriterier som supplement til fortolkningen af vegetationen. Afgørelsen bør hvile på en samlet vurdering af de forskellige kriterier.

[Til top](#)